

Svar på Interpellation av Jörgen Fogelklou (SD) till kommunstyrelsens ordförande angående tips om ledningsproblem och avvikelser från regelverk i Göteborgs Spårvägar AB

Jörgen Fogelklou (SD) har ställt följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Finns uttalade åtgärdsaktiviteter för att komma till rätta med detta omfattande och systematiska fusk?
2. När i tid kommer dessa vara genomförda och implementerade.
3. Hur säkerställer staden att motsvarande problem inte förekommer i flera av stadens organisationer och bolag?

Svar

Göteborgarna ska vara säkra på att skattepengarna alltid används på ett korrekt sätt. Oegentligheterna som har uppstått får inte upprepas och vi ser allvarligt på det som har inträffat. Det är även av stor vikt att vi kommer till punkt med det systematiska fusket. Göteborgs Spårvägar har vidtagit flera åtgärder inom olika områden för att säkerställa att det inte sker igen. Följande åtgärder och utredning är gjord inom området banteknik som majoriteten av visselblåsartipsen som inkommit berör.

KPMG har av Göteborgs Stads visselblåsarfunktion fått i uppdrag att genomföra en utredning på befintlig dokumentation och historik. Parallellt med den beställda utredningen har Göteborgs Spårvägar tillsatt en intern utredning av nuläget på Banteknik. Rapporten som färdigställs av KPMG kommer att presenteras slutet på januari 2020 och nedanstående information är en del av delrapporten. För att besvara din fråga om åtgärder delar jag upp svaren i några av de exempel som nämns i interpellationen.

Arbetstid och löneersättning

För en korrekt hantering av arbetstid och löneersättningar har flera åtgärder vidtagits. En personalplanerare ska inrättas för att förbättra planeringen av arbete samt kontrollera korrekt utförande. "Stämpelklocka" ska införas, där anställda stämplat in när de börjar arbeta och stämplat ut när de slutar för att kartlägga den utförda arbetstiden.

För att försäkra att det följs upp ska ovanstående rutiner kontrolleras på veckobasis av ansvarig avdelningschef samt på månadsbasis av affärsområdeschef. För ytterligare försäkran att rutinerna följs på ett korrekt sätt kommer en fördjupad kontroll att beställas av Göteborgs Spårvägar. Utredningen kommer att utföras av KPMG och organisationen ska samarbeta med polisen.

I tidigare granskningsredogörelser från 2015 och 2016 har det pekats på brister som rör felaktigheter rörande arbetstid och ersättningar. Under hösten har den nuvarande styrelsen vidtagit åtgärder i syfte att ha ett långsiktigt arbete för att förbättra ledningen och styrningen i bolaget enligt granskningsredogörelsen för verksamhetsåret 2019.

Otillåten privat användning av fordon

Otillåten användning av fordon för privata ändamål har uppkommit flertal gånger. För en korrekt hantering av användning av fordon ska bland annat samtliga fordon utrustas med GPS för att kunna positionera fordonet. Det ska även införas ett system för att bättre kunna identifiera vem som framför fordonet. Standardiserade bedömningar och arbetssätt ska tas fram för att användandet av entraprenadmaterial ska ske på ett korrekt sätt.

Idag finns det ett befintligt passer- och inbrottssystem installerat. Det befintliga systemet ska uppgraderas och om det inte fyller önskad funktion ska ett nytt passersystem installeras. Detta är för att säkra att ingen obehörig får tillgång. Uppföljning av användande av fordon ska ske av den nya oberoende befattningen Säkerhetsutvecklare Bana.

För att säkerställa att ovanstående rutiner följs ska kontroll av rutiner ske av gruppchef på veckobasis och fordonsansvarig samt lagerchef på månadsbasis. Det är ytterst viktigt att stadens material inte används i privata sammanhang. Göteborgarnas skattepengar ska inte finansiera privata resor.

Arbetsmiljö

För att säkerställa att alla medarbetare har en bra arbetsmiljö har flera åtgärder vidtagits. Inom banteknik har en arbetsmiljöstrategi startats i november med syfte att utveckla ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Här är en handlingsplan framtagen för strategin. Stadens medarbetarundersökning ska ha genomförts i november och resultaten kommer att komplettera åtgärderna för arbetsmiljöproblem. Göteborgs Spårvägar ska även skapa en ledar- och kulturprogram som ska genomföras under 2020.

I granskningsredogörelsen för verksamhetsåret 2019 skriver lekmannarevisorerna att bolaget har inlett ett arbetsmiljöarbete som behöver bedrivas kommande år. Fyra tidigare rekommendationer till bolagets styrelse gällande arbetsmiljön från 2018 och 2016 anses nu vara omhändertagna.

Arbetet framöver

Vidare får vi vänta in utredningen från KPMG för att få den slutliga helhetsbilden. Arbetet med att åtgärda regelbrotten och det systematiska fusket som skett kommer att pågå under en lång period framöver för att säkerställa att åtgärder är korrigerade och att det som inträffat inte sker igen. Flertal av ovanstående åtgärder kommer att ha fördjupade kontroller där man undersöker varje avvikande händelse. Granskningsredogörelsen för verksamhetsåret 2019 pekar på att ett trovärdigt förändringsarbete är påbörjat som kommer att bedrivas långt framöver.

Det som har skett ska inte inträffa i någon kommunal verksamhet. Vår förväntan är att alla verksamheter och bolag ska följa de rutiner, processer och riktlinjer som staden har. Vid misstanke om fusk eller oegentligheter, ska åtgärder vidtas skyndsamt. Stadsrevisionens uppdrag är att granska kommunstyrelsen samt nämnder och bolag. Det är av stor vikt att rekommendationerna följs upp av respektive styrelse i bolag och nämnder för att vidta åtgärderna. Vi får ta lärdom av det som har inträffat och tar med oss kunskapen vidare i stadens alla verksamheter.

När den slutgiltiga rapporten offentliggörs avser vi att göra en uppföljning på arbetet som har gjorts.

Axel Josefson (M)

Handling 2019 nr 246

Interpellation av Jörgen Fogelklou (SD) till kommunstyrelsens ordförande angående tips om ledningsproblem och avvikelser från regelverk i Göteborgs Spårvägar AB

Interpellation

Stadens visselblåsarfunktion har under det senaste året fått in ett stort antal grava tips rörande Göteborgs Spårvägar.

Anställda och chefer anklagas för systematiskt fusk och regelbrott.

- Bristfälligt ledarskap
- Systematisk avvikelse från flertalet regelverk
- Kompislöner, bristande tillsättningar av tjänster, jäv, vänskapskorruption och arbetsmiljöproblem
- Privat otillåten användning av arbetsgivarens fordon
- Trafikfarliga fordon
- Manipulerade kontrollfunktioner i bilar
- Inköp och avtal som har genomförts utan upphandling
- Dålig arbetsmiljö, tystnadskultur, nedvärdering av medarbetare och låg samhörighet med företaget
- Anställda redovisar arbete under hela pass, trots att de bara är på plats en kortare tid, att man har jobbat på obekvämtid, fast man inte har gjort det. Lönetillägg trots att de haft semester.
- Schemaläggning av personal på dagtid – trots att man vet att de ska jobba natt. När schemat ändras med kort varsel får de anställda ett lönetillägg (TA-tillägg) för tillfälligt ändrad arbetstid, på 71 kronor i timmen

Detta är bara ett litet axplock av alla anklagelser, utredningar och polisanmälningar som framkommit. Visselblåsarfunktionen pekar specifikt ut affärsområde Banteknik och Trafikantservice.

Detta omfattande ledningsproblem, oacceptabla fuskande och avvikande från regelverk drabbar skattebetalarna med stora belopp.

Följaktligen ställer jag följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Finns uttalade åtgärdsaktiviteter för att komma till rätta med detta omfattande och systematiska fusk?
2. När i tid kommer dessa vara genomförda och implementerade.
3. Hur säkerställer staden att motsvarande problem inte förekommer i flera av stadens organisationer och bolag?

Jörgen Fogelklou (SD)